

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun kustantajan pdf.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Puodinketo-Wahlsten, A. & Laaksonen-Heikkilä, R. 2019. Rohkeasti alueelliseen yhteistyöhön. Teoksessa A. Puodinketo-Wahlsten & R. Laaksonen-Heikkilä. (toim.) Terveys ja hyvinvointi maahanmuuttajien kotoutumisen edistämässä – MARJAT-hankkeen satoa. Turun ammattikorkeakoulun raporteja 260. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, 104 - 106.

URL: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522167354.pdf>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a publisher's pdf of the original publication.

To cite this, use the original publication:

Puodinketo-Wahlsten, A. & Laaksonen-Heikkilä, R. 2019. Rohkeasti alueelliseen yhteistyöhön. In A. Puodinketo-Wahlsten & R. Laaksonen-Heikkilä. (eds.) Terveys ja hyvinvointi maahanmuuttajien kotoutumisen edistämässä – MARJAT-hankkeen satoa. Reports from Turku University of Applied Sciences 260. Turku: Turku University of Applied Sciences, 104 - 106.

URL: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522167354.pdf>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

6.5 Rohkeasti alueelliseen yhteistyöhön

Ritva Laaksonen-Heikkilä
yliopettaja, Turun ammattikorkeakoulu

Anu Puodinketo-Wahlsten
lehtori, Turun ammattikorkeakoulu

Eri organisaatioiden välisessä alueellisessa toimintamallissa keskeisiä ovat eri toimijoiden välistä yhteistyötä ohjaavat arvot, joita ovat osallisuus, yhteisöllisyys ja luottamus. Toimintamallissa tavoiteltavaa monikulttuurista yhteisöllisyyttä edistää aidosti vastavuoroinen kaksisuuntainen toiminta, jossa maahanmuuttajat nähdään aktiivisina toimijoina sekä ympäristönsä muokkaajina (vrt. Herranen ja Kivijärvi 2012, 181). Rakenteeltaan tasa-arvoiset ja selkeät tavoitteet edistävät maahanmuuttajien ja eri toimijoiden välisen luottamuksen syntymistä (vrt Korkala 2010, 6).

Alueellisen yhteistyön toimintamallissa tavoitteena on maahanmuuttajanaisten tiedon lisääntyminen kunnan ja lähialueen tarjoamista palveluista. Monilla tekijöillä, esimerkiksi lähtömaalla, maahanmuuton syyllä, maassaoloajalla ja maahanmuuttoiällä, on vaikutusta maahanmuuttajien terveyteen ja hyvinvointiin. Merkitystä on myös kulttuurisilla käsityksillä terveydestä, sairauksista sekä sairauksien hoidosta ja ennaltaehkäisystä. Maahanmuuttajien terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat merkittävä osa kotouttamista. (THL 2018.) Erityisesti lapsiaan kotona hoitavat maahanmuuttajanaiset jäävät helposti kotouttamistoimenpiteiden ulkopuolelle, ja kontakti yhteiskuntaan voi jäädä heidän osaltaan vähäiseksi (STM 2016).

Maahanmuuttajanaisten voimavarat esille nostava lähestymistapa on tärkeää terveyden edistämisen interventioissa ja terveyserojen kaventamista tavoiteltaessa (Bonmatí-Tomás ym. 2016). Maahanmuuttajataustaisia tulee osallistaa palveluiden suunnittelemiseen, jotta heidän erityistarpeensa ja kokemukset tulevat paremmin huomioituiksi (Zacheus ym. 2011). Tämä toteutettiin palvelumuotoilun keinoin, jossa palvelunkäyttäjän eli asiakkaan näkökulman on keskiössä (vrt Miettinen ym. 2011, 13). Toiminnan suunnittelun lisäksi maahanmuuttajien roolia toiminnan toteuttamisessa ja kehittämisessä tulee vahvistaa (Maijala 2014, 3).

Toiminnan edetessä rakennetaan yhteistä ymmärrystä toimintaympäristöstä, kehittämiskohteesta, resursseista sekä käyttäjien tarpeista muodostaen kokonais kuvan palvelun kehittämisestä. (vrt. Tuulaniemi 2013, 126) Saavutetun asiakasympäristön pohjalta kootaan yhteistyöverkosto toimintamallin muotoilu ja palveluiden järjestämistä ajatellen. Muotoilu prosessi eteni eri työtapojen avulla mm työpajat, haastattelut, pienryhmätoiminta, yhteinen arviointi ja testaus toteutuksen etenemisestä. Kehittämistoiminnan tuotoksena muodostui asiakaslähtöinen toimintamalli maahanmuuttajanaisten aktiivisuuden ja osallisuuden edistämiseksi julkisten ja yksityisten organisaatioiden sekä järjestöjen käyttöön ja edelleen sovellettavaksi. Toiminnan jatkuva arviointi ja kehittäminen kuuluvat toimintamalliin. Arviointivaiheessa arvioidaan toimintamallin onnistumista ja kehitetään sitä edelleen saatujen kokemusten pohjalta.

Toimintamallin eri toimijoiden välisen yhteistyön käynnistämisestä, koolle kutsumisesta sekä viestinnästä sovitaan eri toimijoiden välillä päävastuun ottaja. Tähän vaadittavia ominaisuuksia toimintamallissa ovat kiinnostuneisuus ja motivoituneisuus toiminnan organisoimiseen sekä verkostoyhteistyöhön.

Toimintamalli on sovellettavissa alueelliseen yhteistyöhön ja muihinkin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen teemoihin ja yhteistyöhön julkisen sektorin, järjestöjen ja koulutusorganisaation kesken. Alueellinen verkostoyhteistyö edistää maahanmuuttajien tavoittamista ja erilaisen yhteistoiminnan ja erilaisten ryhmien käynnistämistä.

Toimintamallin keskeisiä yhteistyön osapuolia ovat eri järjestöt (muun muassa Saateenkaari Koto ry:n Opetuskodit), Turun ammattikorkeakoulu sekä Turun kaupunki. Turun ammattikorkeakoulu parantaa verkostokumppaneidensa kanssa ihmisten kykyä viettää alueella mahdollisimman hyvää ja täysipainoista elämää. Monet elämänlaatuun keskeisesti vaikuttavat tekijät ovat nopeassa muutoksessa. Turun ammattikorkeakoulu vahvistaa alueen asukkaiden hyvän elämän edellytyksiä yhteiskunnan jatkuvan kehityksen keskellä. Se on mukana rakentamassa toimivia palvelujärjestelmiä, hyvää elämää tukevia teknologioita, kestäväää ympäristöä ja tuottamassa elämänlaatua lisäävää sisältöä. Turun ammattikorkeakoulun osaamiskärkiä hyvän elämän tuottamiseksi älykkäässä yhteiskunnassa ovat muun muassa terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä osallisuuden ja toimijuuden lisääminen. Yhteisöön kuuluvat kaikki verkostokumppanit niin alueellisesti, kansallisesti kuin kansainvälisestikin. (Excellence in Action: strategia 2019–2031)

Lähteet

Bonmatí-Tomás, A.; Malagón-Aguilera Mdel, C.; Bosch-Farré, C.; Gelabert-Vilella, S.; Juvinyà-Canal, D. & Garcia Gil Mdel, M. 2016. Reducing health inequities affecting immigrant women: a qualitative study of their available assets. *Global Health* 2016 Vol 12, Article 1, 37. Viitattu 7.4.2017 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27388538>

Excellence in Action: strategia 2019–2031, Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 7.6.2019. <http://www.turkuamk.fi/fi/turun-amk/tutu/arvot-ja-strategia/>

Herranen, J. & Kivijärvi, A. 2012. Monikulttuurinen yhteisöllisyys: yhteyden ehdot ja tilat. Teoksessa Filander, K. & Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) *Yhteisöllisyys liikkeessä*. 2. painos. Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura. Jyväskylä: Bookwell Oy, 159–186.

Korkala, S. 2010. Luottamuksen ilmeneminen alueellisissa yhteistyöverkostoissa. Väitöskirja. Turun yliopiston julkaisuja. Turku: Turun yliopisto. Viitattu 14.5.2018 <http://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/59477/AnnalesC298Korkala.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Maijala, H-M. 2014. Maahanmuuttajien kotouttaminen liikunnan avulla. Kehittämishankkeiden seuranta ja arviointi vuosilta 2011-2013. Liikunnan ja kansanterveyden julkaisuja 290. Jyväskylä: Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES. Viitattu 7.4.2017 <https://www.likes.fi/filebank/1370-Maahanmuuttajien-kotouttaminen-liikunnan-avulla2014.pdf>

Miettinen S.; Raulo, M. & Ruuska, J. 2011. Johdanto. Teoksessa Miettinen, S. (toim.) *Palvelumuotoilu – uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen*. Helsinki: Teknologiainfo Teknova Oy, 12-17.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016. Ajankohtaista. Artikkelit. Maahanmuuttajanaiset useammin työelämän ulkopuolella kuin miehet. Viitattu 9.5.2018 http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuttajanaiset-useammin-tyoelaman-ulkopuolella-kuin-miehet

Tuulaniemi, J. 2013. *Palvelumuotoilu*. 2. painos. Helsinki: Talentum Media Oy.

Zacheus, T.; Koski, P. & Mäkinen, S. 2011. Naiset paitsiossa? -maahanmuuttajanaisten liikunnan tunnuspiirteitä Suomessa. *Liikunta & Tiede* Vol 48, 63-70. Viitattu 7.4.2017 http://www.lts.fi/sites/default/files/page_attachment/lt611_tutkimusartikkelit_63-70_lowres1.pdf